

En grundläggande studie av Koranens budskap om kvinnor och män

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

I Guds namn, den barmhärtigaste, den nådigaste:

“O, ni människor, vi har säkerligen skapat er från en man och en kvinna och gjort er nationer och stammar för att ni ska lära känna varandra, säkerligen de mest ädla av er inför Gud är de mest gudfruktiga av er, säkerligen är Gud vetande, expert.”

(Al-Quran 49:13)

Den här studien handlar om vad som står i Koranen om kvinnor och män, likheterna och skillnaderna mellan dem, och deras olika rättigheter och skyldigheter. Att män och kvinnor är samma i grund och botten men ändå olika är en av de underbara detaljerna i Guds skapelse.

Syftet med den här texten är inte att ge slutgiltiga förklaringar, utan att erbjuda underlag och stimulera samtal och studier kring ämnet. Det här är vår förståelse och alla som tar del av texten är välkomna att komma med kompletteringar och rättelser.

I parenteserna har vi skrivit verserna i Koranen som vi refererar till, till exempel (4:34). Siffran innan kolonet syftar på kapitlet, och siffran efter kolonet refererar till versnumret.

Innehållsförteckning

Jämlikhet och grundläggande skillnader mellan män och kvinnor	2
Äktenskap	2
Skilsmässa	6
Barn ska kallas efter sina förfäder	8
Myten om att män är pålitligare än kvinnor	8
Arvsrätten	9
Kläder	10
Ska kvinnor hålla sig i sina hem?	10
Okyskhet	10
Kvinna för en kvinna, man för en man	11
Ma malakat aymanukum	12
Förslag för vidare studier	13
Källor	13

JÄMLIKHET OCH GRUNDLÄGGANDE SKILLNADER MELLAN MÄN OCH KVINNOR

I Koranen påminns vi gång på gång att Gud inte gör någon skillnad mellan män och kvinnor när det gäller belöning i det här livet och efterlivet (3:195, 4:124, 16:97, 33:35, 40:40). Att se ner på det kvinnliga könet och inte vilja ha döttrar nämns som en förkastlig attityd i Koranen (16:58-59, 81:8-9). Det är inte vårt kön, rikedom eller nationalitet som avgör vår status inför Gud, utan vördnaden vi har för Gud (49:13). Gud har gett oss olika identiteter så att vi ska lära känna varandra. Det här visar på att vi inte ska segregera oss från varandra bara för att vi är olika. Tvärtom, vi ska upprätthålla kommunikation och tolerans mellan varandra.

Samtidigt uppmärksammas vi i Koranen på att kvinnor och män har olika prövningar på grund av skillnaderna i deras kroppar. Honor och hanar härstammar från varandra (3:195), men en hona är inte som en hane (3:36). Vi ska inte avunda och eftertrakta det som Gud har gett för privilegier till det motsatta könet, utan om vi vill ha Guds privilegier ska vi be honom om det (4:32).

Gud har skapat olika regler för oss utifrån våra olikheter, och de fördelar han har givit oss medför också utmaningar. Kvinnor har besvär¹ i samband med menstruation (2:222), obehag under graviditet och förlossning (46:15), de bär på bröstmjölken för bebisen, de har mindre muskelmassa än männen och de är mer utsatta på grund av sin skönhet (24:31, 33:59). Kvinnors modersinstinkter kan utsätta dem för stora prövningar, som t.ex. när Moses mamma fick lämna ifrån sig Moses (28:10). Män har ansvar att skydda och ta hand om kvinnan och barnet. Män löper högre risk att dödas mer eftersom de ses som ett större hot (7:141).

För de förmåner som män har fått över kvinnorna har männen fått ett ansvar att stödja kvinnorna (4:34). Eftersom män är fysiskt starkare bär de på ansvaret att skydda och delta i strid när det behövs. Män har också ekonomiska förmåner, t.ex. att de får en större del av arvet (4:11) och eftersom de inte bär bördan av menstruation, graviditet, förlossning och amning har män möjlighet att skaffa sig mer förmögenhet. Dessa förmåner medför ett ansvar för männen att de ska spendera på kvinnan (4:34).

Män och kvinnor är lika inför lagen, och manliga och kvinnliga brottslingar ska få samma straff vid stöld (5:38) och äktenskapsbrott (24:2, 4:16). Undantaget är att kvinnan ska hållas kvar i huset vid grovt oanständigt beteende (4:15), vilket möjligtvis är till för hennes skydd, alltså att hon inte ska kastas ut på gatan.

ÄKTENSKAP

Ett äktenskap ska vara grundad på ro, kärlek och barmhärtighet mellan makarna.

I Guds namn, den barmhärtigaste, den nådigaste:

“Och bland hans tecken är att han skapade makar för er från er själva så att ni må finna ro hos dem och han gjorde kärlek och barmhärtighet mellan er, säkerligen i detta finns det tecken för folk som reflekterar.” (Al-Quran 30:21)

Gud uppmanar mannen att vara god mot sin fru och respektera henne (4:19). Äktenskap är ett starkt förbund (4:21) och i Koranen finns många detaljer om de regler som makarna

---

¹ Ordet “adhan” kan i Koranen betyda både fysisk och psykisk skada eller besvär.

måste respektera om de ingår i äktenskap med varandra.

Urval

Troende får bara gifta sig med vissa personer, det får inte vara vissa släktingar (4:23), idoldyrkare (2:221) eller äktenskapsförbrytare (24:3). Männen avråds från att gifta sig med unga kvinnor som inte är mogna nog att ta egna beslut, men det är möjligt i särskilda fall under särskilda villkor (4:25).

Avsikter

När de gifter sig ska både mannen och kvinnan ha avsikten att vara kyska (muhsinine/muhsanat), inte otuktiga/lustfulla och inte ta till sig hemliga vänner eller älskare (4:24, 4:25, 5:5). Orden muhsinine/muhsanat kommer från verbet "ahsana"² som enligt Lane's lexicon betyder att skydda, göra något otillgänglig genom antingen att man är avhållsam och underkastad Guds lagar eller att man blir otillgänglig i och med att man gifter sig.

Månggifte

I Koranen påminns vi om att en man inte kan behandla flera fruar likvärdigt, även om han verkligen anstränger sig (4:129). Månggifte är en lösning om man fruktar att man annars inte kan skapa rättvisa för föräldralösa (4:3). Gud avråder dock män från att gifta sig med flera kvinnor om de fruktar att de inte kan behandla dem likvärdigt. Det kan finnas situationer där det kan vara bra med månggifte, och det är inte förbjudet, men hänsyn måste tas till hur det kommer att påverka kvinnorna. Det är inte försvarbart att göra orättvisa mot kvinnorna för att på så sätt försöka göra rättvisa mot föräldralösa. Att kvinnor ska bli rättvist behandlade inom giftermål betonas starkt i Koranen (4:19, 30:21). Den här rättigheten står även över plikten att ta hand om föräldralösa. Mannen har plikt att ge kvinnan uppmärksamhet och får inte lämna henne hängande (4:129). I Koranen uppmuntras inte månggifte för någon annan anledning än att hjälpa föräldralösa.

Att uttrycka intresse och umgänge innan giftermål

Man får vara öppen med sina avsikter att gifta sig eller hålla det för sig själv och Gud vet att man kommer att tänka på personen man vill gifta sig med eller nämna dem (2:235). Det finns olika förståelser av vers 2:235, antingen att mannen inte ska ge löften i hemlighet eller att han inte ska träffa kvinnan i hemlighet förutom om han säger rimliga eller lämpliga uttalanden (2:235). Förlovning verkar inte vara ett nödvändigt steg, men man kan lova varandra saker och då ska man iaktta sina löften (23:8).

Att göra äktenskapskontrakt

Eftersom giftermål i Koranen kallas för ett starkt kontrakt ("mithaun ghalithun" 4:21), kan det förstås som att det är ett skriftligt kontrakt som kräver vittnen, ungefär som när man ska ta lån (2:282). Dock när Israels barn gjorde ett starkt kontrakt ("mithaun ghalithun") med Gud så verkar det inte ha varit skriftligt (4:154). Om man vill kan man skriva ett mer detaljerat kontrakt, men villkoren som ska gälla finns i Koranen och man kan inte förhandla bort det Gud har föreskrivit. Det kan vara bra att skriva kontrakt, just för att göra det ännu mer tydligt och bindande, och för det syftet kan man ta vittnen men det är inget uttalat krav. Det kan också vara muntligt.

Man får inte fastställa äktenskapet tills det som är föreskrivet har nått sin bestämda tid (2:235), t.ex. i fall kvinnan har nyligen skilt sig eller om hennes make har nyligen gått bort. Det har att göra med att kvinnan kan vara gravid med hennes före detta man (2:228, 2:234).

---

² Verb form 4 av roten H-S-N, muhsinine är en aktiv particip och muhsanat är en passiv particip

Brudens arvode

Ett giftermål blir inte helt giltigt förrän mannen har gett kvinnan en obligatorisk ersättning för det som han söker att få för nytta från henne (4:24, 4:25, 5:5). Den här ersättningen är en förhandlingsfråga, men även om man gifter sig med en ung kvinna som inte är så duktig på att skydda sina intressen, påminner Gud oss att ge ett rimligt arvode (4:25). Man kan bestämma brudgåvan efter att man har skrivit äktenskapskontrakt (2:236, 2:237, 5:5), men kvinnan är inte laglig för mannen förrän han har gett henne den obligatoriska brudgåvan. Att kvinnan ska få en ersättning kanske handlar om att mannen får en stor nytta av att ha en fru och att giftermålet ska inledas med att han visar uppskattning. Anledningen till varför kvinnan ska få en ersättning vid giftermålets start kan vara att kvinnor har det oftast sämre ställt ekonomiskt och att kvinnan inte kan jobba lika mycket pga barn osv.

Det finns två ord i Koranen som brukar översättas som hemgift: ajr och saduqa. Enligt Lane's lexicon betyder båda orden hemgift. Saduqa förekommer bara i vers 4:4 och med tanke på dess rot och närbesläktade ord verkar det betyda att man ger något utan att förvänta sig en motprestation. Order ajr förekommer mycket i Koranen och syftar på en ersättning för något man har gjort. Vi vet inte vad exakt saduqa är, det kanske är en bredare kategori som innefattar hemgift, arv, osv. det vill säga sådant som kvinnor har rätt till³. Saduqa och ajr kanske är två olika benämningar på samma gåva, som betonar olika aspekter av gåvan.

Ifall ajr är en kontinuerlig ersättning⁴ behöver det inte nödvändigtvis handla om pengar, utan allt där mannen delar med sig av sin egendom till kvinnan, t.ex. tak över huvudet, mat, kläder. I så fall kanske handlar vers 4:34 om att när mannen ger till kvinnan av sin egendom att han ska inte se det som att han ger något utan att få tillbaka, utan när han ger till sin fru ska han erkänna nyttan han får av henne.

Kvinnan är ekonomiskt självständig inom äktenskapet

När män och kvinnor blir mogna nog att gifta sig har de rätt att förvalta sina egna pengar (4:6). Kvinnans och mannens egendom läggs inte ihop när de gifter sig. Det här ser man tydligt i arvsreglerna där makarna ärver från varandra (4:12), vilket tyder på att var och en förvaltar sin egen egendom.

Det som kvinnan fått av mannen får han inte pressa henne att ge tillbaka, men han får acceptera det om hon ger det till honom självmant (4:4). Mannen har bara rätt att ta tillbaka det han har gett sin fru om hon har gjort ett uppenbart grovt oanständigt beteende⁵ och han får inte heller ärva från sin fru mot hennes vilja (4:19).

Finns det en hierarki mellan makarna?

Kvinnornas rättigheter i ett äktenskap motsvarar deras skyldigheter på ett rimligt sätt, samtidigt som männen har en grad (daraja) över kvinnorna (2:228). Detta kan innebära att män har mer ansvar över kvinnor än vad kvinnor har över männen.

---

³ Den här tolkningen förekommer i The Quran: A Monotheist Translation

⁴ Uttrycket "idha ataytumuhunne ujurahunne" (när ni har gett dem deras arvoden) i vers 5:5 är grammatiskt sett i dåtid och verkar därför snarare handla om ett arvode som man har gett en gång och inte något som man ger regelbundet, men det här behöver studeras mer innan vi kan dra några slutsatser.

⁵ Ordet fahisha betyder enligt Lane's lexicon: äckligt, grovt oanständigt, omoraliskt beteende, grov övertrassering av rättfärdighet, genom handling eller uttalande

Att män har en grad över kvinnorna innebär inte att de är bättre. Gud höjer upp vissa över andra i grader i det här livet för att testa dem med det han gett dem (6:165). I efterlivet kommer alla att få en grad utifrån sina handlingar och det kommer då att finnas mycket större ranger och större privilegier (17:21).

Gud har gett mannen vissa privilegier (4:34) och har höjt upp honom till en nivå över kvinnan och gett honom mer ansvar i relationen. De är fortfarande jämlika. Den som är mer rättfärdig är bäst i Guds ögon (49:13). Kvinnan kan fortfarande ha högre rang än mannen i andra sammanhang, det här gäller bara giftermål. Att män ska ta mer ansvar i relationen kanske har att göra med att kvinnor blir väldigt beroende av stöd under graviditet och barnets första år.

Kvinnor är odlingsmark för männen

Koranen gör en allegorisk beskrivning av kvinnan genom att säga att kvinnan är odlingsmark för mannen som han kan få barn genom (2:223). Mannen får komma till kvinnan på det sättet som han vill och förbereda för sig själv en avkomma så länge han beaktar Gud och är medveten om att han ska möta honom. Det kan inte innebära tvång eller ondska eftersom Gud har menat att det ska finnas barmhärtighet mellan makarna (30:21) och Gud tycker inte om förtryck och kränkning (3:57, 3:140). Att tolka "anna shi'tum" i vers 2:223 som att mannen kan få närma sig kvinnan närsomhelst strider mot begränsningarna som gäller när kvinnan har menstruation (2:222), samt under fastans dagar (2:187), när man är hängiven i moskéerna (2:187) och under vallfärd (2:197).

Liknelsen som Gud gör mellan en kvinna och odlingsmark är intressant att reflektera över. Odlingsmark är nånting som ger liv, och om man ska ha en bra skörd måste man ta hand om den, så frön, vattna, inte trampa över det. Det är en bra liknelse för att få män att förstå hur de ska förhålla sig till sina kvinnor.

Männens roll i äktenskapet

På grund av att de fått vissa privilegier har männen plikt att hålla kvinnan i rätt tillstånd, ekonomiskt, fysiskt och med råd (4:34). Det arabiska ordet för männens plikt är "qawwam" som också förekommer i verser 4:135, 5:8 och verkar betyda "någon som upprätthåller och skyddar någonting så att det inte faller eller blir fel".

Konflikthantering inom äktenskapet

Männens roll i en relation är att stötta/stärka/skydda kvinnan eftersom Gud har välsignat båda könen med fysiska kvalitéer som skiljer sig ifrån varandra. Gud förklarar varför han har satt större "ansvar" hos männen över kvinnorna, än kvinnorna över männen. Det är för att mannen är den som spenderar utav sin försörjning när paret ska gifta sig (4:24), och när paret går igenom en skilsmässa ska mannen försörja kvinnan när hon är gravid samt ammar barnet (65:6-7, 2:233). Anledningen varför mannen har fått det ansvaret är för de fysiska skillnaderna mellan könen snarare än dem psykiska, när en kvinna är gravid eller ammar barnet blir hennes förmåga att försörja för familjen väldigt begränsat.

När det uppstår en konflikt mellan ett par har Gud ålagt både mannen och kvinnan metoder att hantera när en av dem betar sig elakt. När kvinnan betar sig elakt eller ovänligt ska mannen ge henne råd, överge henne i sängen, och "adribuhunne" (4:34). Det är ett arabiskt ord som i Koranen har många betydelse beroende på sammanhang, bland annat: (1) presentera, (2) slå, (3) avlägsna, (4) drabba, (5) täcka, (6) resa, (7) dra sig undan, (8) separera. Traditionella översättare brukar översätta "adribuhunne" till att mannen ska slå kvinnan, men utifrån sammanhanget betyder det snarare att mannen ska

separera från kvinnan som betar sig väldigt illa⁶. Versen efter handlar om att man ska utse två domare att döma mellan paret när de är nära att separera (4:35). Att översätta det som att slå i det här sammanhanget går också emot det Gud säger i Koranen i 2:256, 24:54, 7:33 och 5:87. I verser 33:28-29 ser man att de fruar som inte ville lyda budbäraren inte blev slagna till lydnad, utan de fick välja fritt om de ville stanna och sträva för Guds sak eller sträva efter detta världsliga liv, vilket i sin tur leder till skilsmässa. Även om våra makar och barn kan vara fiender till oss uppmuntrar Gud oss att förlåta och ha överseende (64:14). Att dra sig undan eller separera går i linje med hur Gud förespråkar att vi ska hantera andra typer av dåliga beteenden, t.ex. när människor betar sig respektlöst gentemot hans uppenbarelser (4:140).

Det finns två ord i vers 4:34 som brukar översättas till att kvinnan ska vara lydig: "qanitatun" och "ata'nakum". Ordet qanitatun används i Koranen endast i sammanhanget att man är lydig till Gud och budbäraren. När det gäller ata'nakum innebär det att kvinnan ska lyda mannens rättfärdiga råd (4:34), men inte om han uppmanar henne till fel. I sådant fall ska hon uppmana till en fredlig lösning (4:128).

Om det är mannen som betar sig elakt eller ovänligt, eller om kvinnan känner sig övergiven av sin man, ska de försöka ställa saker till rätta mellan varandra. Gud uppmuntrar paret att ställa det till rätta och när de gör det ska de skydda sig själva från själviskhet/ego (4:128). Kvinnan har också en roll att spela i att ställa saker och ting till rätta.

Hur Gud uppmuntrar båda könen att lösa konflikter i relationer är olika, mannens metod är mer rättfram, medans kvinnans metod är mer kommunikativ.

Om inte paret kan lösa problemet gemensamt, ska man utse en domare från hennes anhöriga och en domare från hans anhöriga, och deras roll är för att ställa paret som är i konflikt till rätta. Det blir lättare att se problemet mer objektivt då domarna inte är så känslomässigt involverade i konflikten, samt att den som blir orättvist behandlad får stöd (4:35).

SKILSMÄSSA

Om ett par ändå väljer att skilja sig, finns det mycket detaljer i Koranen om hur det ska gå till på rätt sätt. Enligt Koranen är det inget fel om ett par vill skilja sig. Gud försäkrar oss om att vi inte ska oroa oss över ekonomisk svårighet på grund av skilsmässa. Båda ska sätta sin tillit till Gud att han kommer att ta hand om var och en (4:130, 65:3) och att han kommer att göra lättnad efter svårigheten (65:7).

Avskedsgåva

Det är en plikt för de männen som beaktar Gud att ge en lämplig och rimlig gåva - något värdefullt och nyttigt - till kvinnan de skiljer sig från (2:241)⁷.

---

⁶ Se artikeln "A Deeper Look at the Word 'Daraba' (To Beat) in Context of Wives" för en djupare analys av ordet daraba

⁷ Om mannen hade varit tvungen att betala sin ex-fru en kontinuerlig underhåll hade det inte behövt stå att han ska betala för henne medan hon är gravid och när hon ammar, för då hade det varit uppenbart att han ska betala till henne ändå. Detta tyder på att det handlar om en engångsgåva.

Män får inte ta tillbaka gåvor från kvinnorna

Det är inte tillåtet för mannen att ta tillbaka det han givit kvinnan, bara om hon har gjort sig skyldig till ett bevisat grovt oanständigt beteende (4:19-21) eller om båda är oroliga att de av någon anledning inte kan upprätthålla Gud gränser (2:229). Att falskt anklaga en kvinna för grovt oanständigt beteende för att kunna ta tillbaka en gåva från henne är en uppenbar synd (4:20).

Att skilja sig i en tidig fas i äktenskapet

Om ett par skiljer sig innan de har rört varandra behöver kvinnan inte vänta innan hon gifter om sig (33:49). Om en man skiljer sig från en kvinna som han varken har rört eller bestämt någon hemgift för, då ska han ändå ge kvinnan den avskedsgåvan som män är förpliktigade att ge kvinnan som de skiljer sig från. Det ska vara något värdefullt som hon kan ha nytta av (2:236) och det ska vara en rimlig gåva beroende på mannens förmögenhet.

Om mannen har fastställt en hemgift som bruden ska få men skiljer sig från henne innan han har rört henne då ska han ge halva hemgiften som fastställdes, förutom om kvinnan eller den personen som hade hand om bindandet av giftermålet avsäger det⁸, och det är bättre att avsäga sig det (2:237).

Betänketid och väntetid

Om mannen vill skilja sig från sin fru ska han vänta 4 månader innan han verkställer skilsmässan. Under den tiden kan paret också ändra sig och välja att stanna ihop (2:226). Om paret verkställer skilsmässan efter att 4 månader har gått, ska kvinnan vänta 3 menstruationscykler innan hon gifter om sig med en annan man (2:228). Om man är osäker angående kvinnor som tror att deras menstruation har upphört, ska deras väntetid vara 3 månader, medans de som inte har menstruerat och de som redan är gravida ska vänta tills de har fött barnet (65:4). Efter det är det fritt fram för dem att gifta om sig.

Skilsmässan är inte fullbordad förrän kvinnornas väntetid är över. Fram tills dess har paret fortfarande plikt gentemot varandra och kvinnan får inte tas ut från sitt hem, förutom om hon har gjort ett bevisat grovt oanständigt/omoraliskt beteende (65:1). Mannen får inte heller utsätta kvinnan för svårigheter för att stressa henne (65:6). När kvinnans väntetid har fullbordats kan mannen ångra sig och avstå från att skilja sig så länge det går till på ett resonligt och lämpligt sätt, eller så kan han separera från henne på ett resonligt och lämpligt sätt och då ska man ha två rättvisa vittnen som bevitnar att skilsmässan fullbordats (65:2).

Om kvinnan är gravid

Det är inte tillåtet för kvinnor som beaktar Gud och den slutgiltiga dagen att dölja om de är gravida. Männen har då mer rätt att deras gravida ex-fruar ska återvända till dem om de vill ha försoning. Det innebär inte att en man kan tvinga sin ex-fru att stanna i relationen, utan att i en sådan situation är det mer rätt för mannen att ta tillbaka henne. I Koranen läggs mycket tonvikt på att mannen ska ta ansvar för sitt barn och stötta kvinnan, som av biologiska skäl bär den stora bördan under barnets första år.

Även om paret inte väljer att försonas ska de båda ta sitt ansvar för barnets bästa, men man ska inte orsaka lidande för varken mamman eller pappan på grund av deras barn

---

⁸ På arabiska står det "allathi biyadihi 3uqdatu-l-nikahi". Det kanske är en person som tog kvinnans plats och förhandlade om det utlovade arvodet eller kontraktet, t.ex. om det handlar om en ungdom som behövde stöd med att förhandla.

(2:233). Mannen ska ge sin gravida ex-fru ett hem från där han bor och har råd med, och han ska spendera på henne tills hon föder (65:6). När barnet är fött, ska kvinnan amma barnet i två år om hon vill genomföra hela amningsperioden, och under den tiden ska mannen förse henne med mat och kläder (2:233). Om man vill avvänja barnet från bröstmjölken ska paret samråda och bestämma tillsammans (2:233). Om kvinnan ammar ska hon få en ersättning och de ska samråda på ett rimligt sätt, men om det uppstår svårighet mellan dem ska mannen anlita en annan kvinna för att amma barnet (65:6). Paret kan också av andra skäl bestämma att anlita någon annan att amma barnet, och det är helt okej så länge man betalar för det på ett rimligt och lämpligt sätt (2:233). Mannen ska spendera utifrån sin förmåga. Han ska inte snåla och det ska inte heller begäras mer av honom än vad han förmår (65:7).

Att gifta om sig med sin ex-make

Skilsmässa mellan en och samma par får ske bara två gånger, och om paret skiljer sig för andra gången är det inte tillåtet för dem att gifta om sig igen förrän kvinnan har varit gift med en annan man (2:230).

Väntetid för änkor

En änka ska respektera en vänteperiod på 4 månader och 10 dagar innan hon gifter om sig, men det är okej att planera giftermål under den tiden så länge man inte fullbordar äktenskapet (2:234-235).

BARN SKA KALLAS EFTER SINA FÖRFÄDER

Barn ska kallas efter sina förfäder även om de är adopterade, om man vet vilka deras förfäder är (33:5). I Koranen kallas folk efter sina fäder (3:93, 7:26, 66:12), förutom Jesus som kallas efter sin mamma eftersom han inte hade en pappa (61:6).

MYTEN OM ATT MÄN ÄR PÅLITLIGARE ÄN KVINNOR

I Koranen ser vi tydligt att Gud beskriver man och kvinna som jämlika (3:195), och att ett kvinnligt vittnesmål är lika pålitligt som ett manligt vittnesmål (24:6-9). När någon ska skriva ett testamente krävs det två vittnen (5:106), och där står det inte specifikt om det ska vara manliga eller kvinnliga. Med det sagt kan vi exkludera att kvinnor är mindre kompetenta vittnen än män, och att deras vittnesmål inte väger lika mycket.

Men om vi kollar i 2:282 talar den versen om hur man ska ge lån över en viss tidsperiod. Versen nämner specifikt att två män ska vittna och om det inte finns två män då ska en man och två kvinnor vittna. I versen ges ett kort svar varför: "(...) om en av dem gör fel, ska den ena påminna det andra (...)." Versen nämner inte att två, tre eller fyra kvinnor ska vittna och versen exkluderar möjligheten att endast kvinnor kan vittna vid lån. Varför är det så? Det kan inte vara för att män är pålitligare än kvinnor, eftersom i vers 49:13 står det att att de bästa av oss är de mest rättfärdiga.

Det finns olika teorier till varför det ligger till så:

1) Kvinnor är mer utsatta för skada än män och just testamente (5:106) är mer en familjefråga, medan lån kan handla om främlingar (2:282).

2) Män har oftast mer hand om ekonomin och då är det enklare för mannen att manipulera kvinnan.

3) Om mannen och kvinnan blir kära löper det risk att det blir ensidigt.

4) Majoriteten av kvinnor som bor i fattigare och mer utsatta länder är inte bekanta med affärer och ekonomiska termer.

ARVSRÄTTEN

Ett testamente ska skrivas för föräldrarna och ens nära släktingar innan döden når oss, om vi lämnar efter oss något som är användbart/gynnande (2:180). Både kvinnor och män ska få en portion av det föräldrarna eller ens nära släktingar lämnar efter sig, och detta är obligatoriskt (4:7). Gud poängterar att det är en plikt för de rättfärdiga att skriva ett testamente, och att det ska vara rättvist. Gud säger till oss att om mannen lämnar efter sig en fru skall hennes behov bli översedda i testamentet, i form av försörjning för frun och rätt att bo kvar i huset mannen var bosatt i, under ett års tid. På sådant sätt skyddar det kvinnor samt förser dem med ekonomiskt trygghet (2:240).

När förmögenheten delas ut enligt testamentet ska man ge en del av det man har fått till ens släktingar, de fattiga och de föräldralösa om de är närvarande och tala till dem på det sätt som är gott och rimligt (4:8).

Det kan hända att man lämnar efter sig föremål eller förmögenhet som inte har inkluderats i testamentet, och då har Gud satt regler för hur det skall fördelas.

Efter ens testamente har genomförts och all ens skuld har betalats ska resten fördelas på ett specifikt sätt mellan barnen, föräldrarna, bröderna och systrarna, om man inte var gift när man dog (4:11):

- (1) Ett manligt barn ska få dubbelt så mycket som ett barn med kvinnligt kön.
- (2) Om det finns endast kvinnor (inga manliga barn) mer än två, skall de ärva $\frac{2}{3}$ av det som lämnats kvar.
- (3) Om det finns endast ett kvinnligt barn ärver hon hälften.
- (4) Föräldrarna ärver varsin $\frac{1}{6}$ om den bortkomne lämnade efter sig barn. Om den bortkomne inte lämnade efter sig barn får modern $\frac{1}{3}$, men om den avlidne hade bröder och systrar får modern endast $\frac{1}{6}$.

I 4:12 förklarar Gud hur fördelningen ska ske om man lämnade efter sig en man eller en fru, efter att ens testamente har genomförts och all ens skuld har betalats.

- (1) Om frun dör får mannen hälften av det hon lämnade efter sig om hon inte hade ett barn, men om hon hade ett barn får mannen endast $\frac{1}{4}$.
- (2) Om mannen dör skall frun få $\frac{1}{4}$ om han inte lämnade efter sig ett barn, men om han hade ett barn får hon $\frac{1}{8}$.
- (3) Om en man dör och han hade varken en fru eller föräldrar men lämnade efter sig en bror och/eller en syster får de vardera $\frac{1}{6}$, men om de är fler delar de på $\frac{1}{3}$.
- (4) Om en man dör och han hade varken föräldrar, barn eller fru och han har endast en syster får hon hälften, och om det är tvärtom så ärver han allt från henne.
- (5) Om det är två kvinnor så ärver de $\frac{2}{3}$, men om det finns bröder och systrar, män och kvinnor, får en man lika mycket som två kvinnor (4:176).

KLÄDER

Gud förklarar i Koranen varför kvinnor ska täcka sig, och anledningen är för att de ska kännas igen som troende kvinnor. Det är för att de inte ska bli ofredade/störda eller få obehag. Anledningen för att de ska täcka sig är för kvinnornas eget bästa som vi ser i 33:59, inte för männens skull. I versen tilltalade Gud profeten att han skulle säga det till sina fruar, döttrar och de troende kvinnorna, vilket betyder att detta inte behöver tillämpas för alla kvinnor. Hur ska de troende kvinnorna täcka sig?

I 24:31 säger Gud att kvinnan inte ska visa sin skönhet förutom det som är nödvändigt, och att de ska slå fast sina huvuddukar eller det som de täcker sig med över sin bröstkorg. Folk tolkar bikhumurihinna (24:31) på två sätt: att kvinnan ska täcka sin bröstkorg med huvudduken eller att täcka det med klädsel utan behov av huvudduk - det beror på tolkningen av det ordet. Kvinnor ska inte heller gå på ett visst sätt som avslöjar den skönhet de döljer/täcker, annars missar man poängen med att täcka det.

Varför finns det sådana lagar för kvinnor och inte för män? Det är för att kvinnor har fått mer skönhet som är synligt. Mäns begär för kvinnor är ett test för dem i detta livet (3:14). Gud ålägger männen ansvar att dämpa sina blickar (likaså kvinnor i 24:31) och att vakta sin kyskhet/sina privata delar. Ansvaret läggs inte bara på kvinnan utan också på mannen och Gud säger att det är mycket renare för mannen om han håller sig fast vid det (24:30).

I 24:60 lägger Gud ett undantag för dem kvinnor som nått klimakteriet som inte har några planer att gifta sig. De får lätta på sin klädsel så länge de inte visar upp sin skönhet, men det är bättre att de låter bli. Det visar även på att klädseln har med kvinnans avsikter att göra med tanke på vers 24:31 där Gud säger att man inte ska gå på ett sätt som avslöjar ens täckta skönhet.

Att påtvinga kvinnor att ta på sig extra klädsel går emot Koranen 2:256 och 5:2, där Gud uppmuntrar oss inte till tvång, utan hen uppmuntrar oss till att hjälpa varandra i rättfärdighet.

SKA KVINNOR HÅLLA SIG I SINA HEM?

Uppmaningen om att slå sig till ro i sina hem och inte vara mjuka i tal, eller visa upp sig på det sättet som de gjorde förut i okunnighetens tid, är riktad specifikt till profeten Mohammeds fruar (33:32-33). Enligt dessa verser är profetens fruar "inte som någon av de andra kvinnorna", de bär på en större ansvar att göra det som är rätt och vara extra vaksamma för grov oanständighet.

OKYSKHET

Gud förklarar för oss hur vi ska handskas med troende som blir äktenskapsförbrytare. I vers 24:2 ser vi att de som har gjort sig skyldiga till brott av sådan natur ska piskas 100 gånger vardera, med en grupp troende som vittnen. På det sättet utsätts de skyldiga för fysisk och psykisk smärta, det senare i form av förnedring och skam. Straffet finns där för att man, kränkte ett löfte (4:21), för att avskräcka andra från att begå sådana handlingar i framtiden och den psykiska smärtan man utsätter sin make/maka för. Personen som blir bedragen kan gå igenom chock, emotionell trauma i form av emotionell ostabilitet, i det ena stunden kan hen uppleva frustration, hämndlysthet och hopplöshet

och i den andra stunden starka känslor av svek, sorg och depression. Denna typ av trauma kan pågå i dagar, månader, år eller inte alls beroende på individen och relationen mellan make och maken. Genom äktenskapsbrott riskerar också den bedragande parten att smitta sin make/maka med könssjukdomar varav vissa kan leda till sterilitet eller till och med vara dödliga som t.ex. HIV.

Gud beskriver "zina" (som de flesta översätter som äktenskapsbrott) som en typ av "fahisha" vilket betyder: äckligt beteende, oanständigt/omoraliskt beteende, grov övertrassering av rättfärdighet. Gud fördömer folk som utför äktenskapsbrott, och förbjuder de troende från att gifta sig med äktenskapsförbrytarna (24:3). Notera att i ordboken kunde zina betyda utomäktenskaplig relation och äktenskapsbrott. Det hade dock inte varit rimligt för oss att utsätta någon för sådan smärta som 100 piskrapp, när de enda som blev skadade/kränkta var personerna inblandade i själva handlingen. Att påstå att straffet i 24:2 gäller både om okyskhet bland ogifta och äktenskapsbrott innebär att man likställer dessa två handlingar, fast som vi poängterat ovan så är äktenskapsbrott mycket värre, eftersom man bryter ett starkt förbund och orskar stor skada för sin maka/make. Ytterligare en anledning till varför vi tolkar "zina" som äktenskapsbrott och inte okyskhet i allmänhet är kontexten av verserna. Straffet för zina efterföljs av verser som handlar om otrohet mellan gifta par (24:6-9).

Sex bland personer som är ogifta är också något som samhället ska avmuntra men det ska inte straffas på samma sätt som otrohet. Enligt Koranens verser ska man inte ha sex med personer som man inte ingår i legitim relation med (23:5-6, 24:33), och Gud uppmanar oss att vi ska göra det besvärligt för dem som går emot detta (4:16). Ordet som används är "adhuhuma" vilket vi tolkar som att skapa psykisk obehag utifrån hur ordet förekommer i Koranen. Vi vill också poängtera att i motsats till många kulturer där man endast skuldbelägger kvinnan, lägger Koranen skulden på både mannen och kvinnan. Samtidigt ska kvinnor som begår dessa handlingar inte slängas ut på gatan utan erbjudas ett hem tills Gud ger dem en annan väg (4:15). Enligt Koranen ska kvinnor skyddas och även om de gjort sig skyldiga till grovt oanständigt beteende skulle det inte rättfärdiga att man kastar ut dem på gatan och därmed utsätter dem för risk att bli utnyttjade på olika sätt, som t.ex. prostitution och sexuellt utnyttjande. Detta hade orsakat stor skada för kvinnan och samhället i sig.

Skydd för de som blir anklagade för äktenskapsbrott

Enligt 24:4 om någon anklagar en person för äktenskapsbrott och inte kan producera 4 vittnen, skall de som straff piskas 80 gånger som ett rimligt straff för skadan som har begåtts på den anklagade och dess maka/make. Sedan ska man aldrig acceptera deras vittnesmål om inte de ångrar sig och ändrar sig (24:5). Vi ser tydligt att Gud ogillar när man kommer med tomma anklagelser och därför krävs det 4 vittnen för att anklagelsen ska gälla. På så sätt förhindras onödig smutskastning mellan troende och spridandet av rykten (24:15-16) och Gud varnar oss för sådant betende (24:17). Gud beskriver sådan handling som en grov övertrassering av rättfärdighet, arabiska ordet för det är fahisha (24:19).

24:6 tar upp möjliga konflikter som kan uppstå mellan ett par som är gifta. I sådana fall där den ena anklagar den andra för äktenskapsbrott utan vittnen förutom hen själv, i det fallet ska den som anklagar svära inför Gud att hen talar sanning. Den som blir anklagad slipper dock straffet om hen svär inför Gud fem gånger, att hen är oskyldig till brottet som hen blir anklagad för (se 24:6-9). Ingen av paret blir då straffad av någon människa, straffet kommer Gud vara ansvarig för. Den av paret som ljuger efter att ha svurit inför Gud fem gånger, kommer att få Guds vrede över sig.

Konsekvens för de som vägrar ta straffet

De som vägrar ta straffet vänder sin rygg mot Guds ord, och beskrivs som en syndare/misssådare i Koranen (läs 24:47-54). Gud uppmuntrar oss till att följa det som har föreskrivits oss, och att de som gör det är vinnarna. Men vi kan dock inte tvinga folk till straffet, utan det får den personen ta med Gud (24:54).

KVINNA FÖR EN KVINNA, MAN FÖR EN MAN

I Guds namn, den barmhärtigaste, den nådigaste:

“O ni som tror, likvärdighet är den lag som fastställs för er när ni handskas med mord - en fri för en fri, en slav för en slav, en kvinna för en kvinna. Om man benådas av offrets broder, då ska det följas upp med godhet och rimlig kompensation. Detta är en lindring från er herre, nåd. Den som överträder efter detta, ådrar sig ett smärtsamt straff.” (Al-Quran 2:178)

Anledningen Gud fastställer denna lag är för att inte uppmuntra till dödstraff (2:179). Bli en man dödad av en kvinna får hon enligt denna versen inte bli dödad, då återstår alternativ två, att hon ska betala en rimlig kompensation till offrets familj. Gud säger till oss att det är bättre för oss att förlåta (42:43), och att kontra ondska med godhet (23:96). Gud säger i 17:33 att vi inte ska döda det hen har förbjudit förutom med rättvisa, och enligt vers 2:178 är det förbjudet att döda mördaren om han/hon har ett annat kön eller tillhör en annan samhällsklass än sitt offer.

MA MALAKAT AYMANUKUM

Det här uttrycket betyder ordagrant “det era ed förfogar över” eller “det era högra händer förfogar över”. Hur man tolkar det påverkar väldigt mycket ens generella uppfattning om relationen mellan män och kvinnor, eftersom “ma malakat aymanukum” är en kategori av människor i ens liv som man får vara mer privat med.

Det här uttrycket brukar översättas olika beroende på översättare och olika sammanhang i Koranen. Det som följer nedan är inte en slutlig utan en grundläggande förståelse av uttrycket:

- det kan vara både män och kvinnor (24:33)
- det är en kategori av människor som är underordnade när det gäller försörjning och används i Koranen som ett exempel på hierarki (16:71, 30:28)
- det kan vara tjänare, underlydande/beroende personer, de som man har försörjningsplikt gentemot, som man är vårdnadshavare till och det är personer som är nära en eftersom de behöver bara be om lov för att komma in vid tre tider, på samma sätt som barn (24:58)
- det är en annan kategori än "makar", men liksom med makar behöver man inte “skydda” sina könsdelar i relation med dem (23:6, 70:30). Det betyder inte att man får ha samlag med dem, utan att man har lov att blotta sina könsdelar framför dem. De som inte har möjlighet att gifta sig uppmanas att vara kyska (24:33), och det visar att samlag är endast tillåtet inom ett äktenskap.
- om det betyder slavar så talar berättelsen om Yusuf emot att ägare får ha samlag med sina slavar eftersom detta är en grovt oanständig handling (12:24)
- kvinnorna får visa upp sin skönhet framför deras “ma malakat aymanuhunne” (24:31), och också för de männen som är al-tabi'ina som kan betyda någon som följer en fysiskt

eller följer ens direktivt/order. Om al-tabi'ina betyder tjänare då är "ma malakat aymanahunna" något annat.

- profetens fruar har vissa personer som deras ed/högra hand förfogar över och de omfattas inte av påbudet att de endast ska kommunicera med dem bakom en barriär. Den här versen visar återigen att ma malakat aymanukum är personer som är väldigt nära en eftersom även profetens fruar får vara mer närgångna med dem (33:55).
- i samband med giftermål står det i Koranen att om ens "ma malakat aymanukum" ber om ett skriftligt dokument, så ska man skriva det med dem om man känner till något gott hos dem (24:33). Den här versen kan handla om ett rekommendationsbrev eller ett befrielsebrev, och kan i så fall det indikera att "ma malakat aymanukum" betyder slav.
- det finns andra ord i Koranen för slav, nämligen "fi-l-riqabi" (2:177) och "raqaba" (90:13) och vi uppmuntras att befria dem
- man ska vara rättfärdig/snäll mot sina "ma malakat aymanukum" (4:36)
- det har också att göra med vilka man får gifta sig med (4:3, 4:24, 4:25, 33:50, 33:52)
- förutom i uttrycket "ma malakat aymanukum" förekommer verbet "malakat" endast i vers 24:61 ("ma malaktum mafatihahu", alltså "det vars nycklar ni förfogar över"). När det handlar om andra förekomster av "malaka" så används verbet i nutid och har betydelsen "har makt över". "Ma malakat aymanukum" kan därför betyda "det som man har kommit att äga/ha förfogande över rättmätigt/ genom förbund/ed". När det gäller nycklar till hus (24:61) är det vi själva som förfogar över dem, medan "ma malakat aymanukum" är det våra ed/högra som förfogar över dem.
- Om "ma malakat aymanukum" är personer som man har försörjningsplikt över eller är vårdnadshavare till, så kan uttrycket eventuellt syfta på olika kategorier av personer beroende på sammanhang

FÖRSLAG FÖR VIDARE STUDIER

För att få en djupare förståelse skulle det vara nyttigt att studera vad som berättas om kvinnor i Koranens olika berättelser och jämföra med vad som berättas om män.

För att få en bättre förståelse av "ma malakat aymanukum" kan man studera förekomsten av ordet "yamin" i Koranen. Dessa artiklar är också intressanta om man vill fördjupa sin förståelse om begreppet:

<http://quransmessage.com/articles/sex%20with%20slave%20girls%20FM3.htm>

http://submission.org/Women_Men_in_your_Care.html

<http://turntoislam.com/community/threads/ma-malakat-aimanukum-female-slaves-think-again.10326/>

KÄLLOR

Al-Quran (på arabiska)

The Quran: A Monotheist Translation, <http://free-minds.org/sites/default/files/quran.pdf>

Quranse Quran browser, www.quranse.org

Klassisk arabiska lexikon:

Arabic-English Lexicon by Edward William Lane (London: Willams & Norgate 1863):
<http://www.tyndalearchive.com/tabs/lane/>

The Student's Arabic-English Dictionary. Companion volume to the author's English-Arabic dictionary / by F. Steingass (London: W.H. Allen 1884):
<https://archive.org/stream/cu31924026873194#page/n27/mode/2up>

Artiklar:

Submission.org
Women and Men in Your Care; Ma Malakat Aymanukum, http://submission.org/Women_Men_in_your_Care.html,

The Quran and its Message
Aggressive (Mis)translations of the Quran to Enslave Women
[http://quransmessage.com/articles/aggressive%20\(mis\)translations%20of%20the%20quran%20to%20enslave%20women%20FM3.htm](http://quransmessage.com/articles/aggressive%20(mis)translations%20of%20the%20quran%20to%20enslave%20women%20FM3.htm)

The Quran and its Message
A Deeper Look at the Word 'Daraba' (To Beat) in Context of Wives, <http://quransmessage.com/articles/a%20deeper%20look%20at%20the%20word%20dharaba%20FM3.htm>

The Quran and its Message
Does the Quran Really Sanction Beating of Wives?, <http://quransmessage.com/articles/does%20the%20quran%20sanction%20wife%20beating%20FM3.htm>

The Quran and its Message
Sex with Slave Girls, <http://quransmessage.com/articles/sex%20with%20slave%20girls%20FM3.htm>

Turn to Islam
Ma Malakat Aimanukum - Female slaves? Think again, <http://turntoislam.com/community/threads/ma-malakat-aimanukum-female-slaves-think-again.10326/>